

Knowledge management affecting effectiveness of secondary schools under the secondary educational service area office 5

Nichapa Konkang¹, Kritsana Dararuang² and Somsak Supirak³

Received	Reviewed	Revised	Accepted
29/12/2563	06/01/2564	07/01/2564	07/01/2564

Abstract

The purposes of the study were: 1) To study the level of knowledge management and the level of effectiveness of the secondary schools of the Office of the Secondary Education Service Area 5, 2) To study the relationship between knowledge management and the effectiveness of secondary schools under the Office of the Secondary Education Service Area 5, 3) To study knowledge management affecting the effectiveness of secondary schools of the Secondary Education Service Area Office 5. The sample were secondary school teachers of the Secondary Education Service Area 5, total 338 people. The research tool was a questionnaire. 5-level estimation scale. With a straight value of 0.6 - 1.0 and the accuracy of 0.88. The statistics used in the research are Percentage value, mean nuance, standard deviation, correlation coefficient, and standard multiple regression analysis.

The research results were found that. The correlation coefficient and the multiple linear regression were found that 1) The level of knowledge management and the level of the effectiveness of secondary schools of the Office of the Secondary Education Service Area 5 were at very high level. 2) The knowledge management correlated with the effectiveness of secondary schools of the Secondary Education Service Area Office 5 with coefficient of correlation between .159-.586 which was statistically significant at .01. 3) The knowledge management of transferring and dissemination, create knowledge, analysis and knowledge mining, and knowledge storage can explain the variance or predict the effectiveness of the secondary school of the Secondary Education Service Area Office 5 by 58 percent.

---

¹ Chaopraya University, E-mail:suksabay_30@hotmail.com

² Chaopraya University, E-mail:suksabay_30@hotmail.com

³ Chaopraya University, E-mail:suksabay_30@hotmail.com

The forecast equations were as follows:

$$\hat{Y} = 0.21 + .231X_5 + .260X_2 + .196X_4 + .195X_3$$

$$\hat{Z} = .266X_5 + .250X_2 + .227X_4 + .215X_3$$

Keywords: Knowledge Management/Effectiveness of secondary school

การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

ณิชาภา ก้อนแข็ง⁴, กฤษณะ ดาราเรือง⁵ และสมศักดิ์ สุภริรักษ์⁶

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการความรู้และระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 3) เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความตรง ระหว่าง 0.6 – 1.0 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าแผนเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดการความรู้และระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 อยู่ในระดับสูงมาก 2) การจัดการความรู้ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่าง .159 - .586 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การจัดการความรู้ ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ ด้านสร้างความรู้ ด้านการวิเคราะห์และการทำเหมืองข้อมูลความรู้ และด้านการจัดเก็บความรู้ สามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ได้ร้อยละ 58

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.21 + .231X_5 + .260X_2 + .196X_4 + .195X_3$$

$$\hat{Z} = .266X_5 + .250X_2 + .227X_4 + .215X_3$$

⁴ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา, E-mail: suksabay_30@hotmail.com

⁵ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา, E-mail: suksabay_30@hotmail.com

⁶ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา, E-mail: suksabay_30@hotmail.com

คำสำคัญ: การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล, ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 5

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคน ให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอก จากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤต ที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้าม กับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

การพัฒนาประเทศสู่ความเจริญก้าวหน้าและยั่งยืน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนประเทศ ให้เข้มแข็งและเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 การเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบ โครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สิ่งเหล่านี้สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต อย่างไรก็ตามสถานการณ์การพัฒนา(สำนักงานปลัดMinistry of Education, 2011: 1) ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ถ้าทรัพยากรมนุษย์หรือประชากรของประเทศมีคุณภาพ คือ มีความรู้ความสามารถ ขยันแข็ง มีสุขภาพดี มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีวิจรรณญาณในการปรับเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้อง กับสถานการณ์แล้ว ก็ส่งผลให้เศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมของประเทศเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว (Noknoi, J., 2009 สอดคล้องกับ Senge, 1990) ที่ได้เผยแพร่งานเขียนหนังสือ The fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization โดยกล่าวถึงจิตวิญญาณขององค์กรแห่งการเรียนรู้ว่า “องค์กรเรียนรู้ ผ่านกลุ่มบุคคลที่เรียนรู้ การเรียนรู้ของแต่ละคนไม่ได้เป็นหลักประกันว่าเกิดการเรียนรู้ในองค์กรขึ้น แต่การเรียนรู้ ขององค์กรจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลมีการเรียนรู้เท่านั้น” Senge (1990)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ สังคมโลก มีแนวโน้มเป็นสังคมฐานความรู้อยู่ที่การเรียนรู้ องค์ความรู้และนวัตกรรม ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศที่เข้าสู่การแข่งขันกับนานาประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยแข่งกับสังคมโลกได้ (Office of the National Education Commission, 2001) การพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ให้สมบูรณ์ต้องให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและสูงสุด เพื่อสร้างคนให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (Ministry of Education, 2008) ดังนั้น องค์กรต้องมีการ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยการพัฒนาคอนที่ข้อบังคับประกอบจัดการความรู้เป็นปัจจัยสำคัญ ในการนำไปสู่ความสำเร็จและการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป (Chitlang, C., 2006)

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลของ (Office of the Basic Education Commission, 2015) พบว่า ผลการศึกษาต่าง ๆ ของไทยยังอ่อนแอ และท้าทายในการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพการศึกษา ด้านโอกาสทางการศึกษาด้านการบริหารจัดการ และด้านความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับมัธยมศึกษาโดยภาพรวมจากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ใน 5 วิชาหลัก ซึ่งในบางวิชาได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับนานาชาติ (PISA) ในการทดสอบ ปี 2555 จาก 65 ประเทศ การอ่านของ นักเรียนไทย จาก 65 ประเทศในหมวด คณิตศาสตร์อยู่ในช่วงอันดับ ที่ 48-52 และวิทยาศาสตร์อยู่ในอันดับที่ 47-49 รวมทั้งศักยภาพในการแข่งขันกับประชาคมโลก ซึ่งดูจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ ของโครงการพัฒนาสหประชาชาติ พบว่า ประเทศไทยมีดัชนีการพัฒนามนุษย์ในอันดับที่ 81 จากทั้งหมด 134 ประเทศ ซึ่งเป็นลำดับที่ต่ำกว่าอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และต่ำกว่าประเทศที่มีประชากรใกล้เคียงกัน นอกจากนี้การพัฒนาระบบการศึกษาของไทยยังมีปัญหาที่รองรับการแก้ไขอีกมากมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาการศึกษาในทุกด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องทำอย่างจริงจัง

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังได้กล่าวมาแล้วผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูลและพัฒนา ต่อยอดองค์ความรู้ในสถานศึกษาที่มีอยู่ ให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้ง เสริมสร้างและพัฒนานักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะที่พึงประสงค์ สามารถทำหน้าที่และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความรู้และระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
3. เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร (population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จาก 64 โรงเรียนในปีการศึกษา 2563 รวมประชากรทั้งสิ้น 2,624 คน

กลุ่มตัวอย่าง (sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำนวน 338 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามจังหวัดและขนาดของสถานศึกษา และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (independent variable) ได้แก่ การจัดการความรู้ ตามแนวคิดของ มาร์ควอดท์ (Marquardt, 1996) ประกอบด้วย 1) การแสวงหาความรู้ 2) การสร้างความรู้ 3) การจัดเก็บความรู้ 4) การวิเคราะห์และการทำเหมืองข้อมูล 5) การถ่ายโอนและการเผยแพร่ความรู้ และ 6) การประยุกต์ใช้ และการทำให้ข้อมูลถูกต้องเที่ยงตรง

ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดของ ฮอยและมิเกล (Hoy & Miskel, 2001) ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม จากนั้นดำเนินการตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่จะต้องวัด (Index of Item Objective Corgruence : IOC) โดยได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00 หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปลองใช้ (Try out) จำนวน 30 เพื่อคำนวณหาค่าความเที่ยงตรง (Reliability) หรือความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบอัลฟา (Alphareliability Coefficient) เป็น 0.88

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคำนวณชุดค่าสถิติสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์ (SPSS) สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. การจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์และการทำเหมืองข้อมูลความรู้ ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ การแสวงหาความรู้ ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดเก็บความรู้ ($\bar{X} = 4.51$) ในส่วนของประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.56$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.61$) ส่วนรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.49$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการความรู้ และประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ภาพรวมและรายด้าน

การจัดการความรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการแสวงหาความรู้	4.63	0.236	สูงมาก
2. ด้านการสร้างความรู้	4.58	0.260	สูงมาก
3. ด้านการจัดเก็บความรู้	4.51	0.298	สูงมาก
4. ด้านการวิเคราะห์และการทำเหมืองข้อมูลความรู้	4.52	0.314	สูงมาก
5. ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้	4.58	0.312	สูงมาก
6. ด้านการประยุกต์ใช้และการทำให้ข้อมูลถูกต้องเที่ยงตรง	4.65	0.529	สูงมาก
รวม	4.58	0.215	สูงมาก
ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.60	0.336	สูงมาก
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.61	0.325	สูงมาก
3. ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.54	0.348	สูงมาก
4. ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.49	0.449	สูง
รวม	4.56	0.271	สูงมาก

2. การจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในภาพรวมทุกตัวแปรโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่าง .329 - .584 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{total}
X ₁	1	.414**	.394**	.242**	.319**	.196**	.392**	.400**	.326**	.159**	.413**
X ₂	.414**	1	.460**	.376**	.388**	.285**	.488**	.586**	.500**	.230**	.584**
X ₃	.394**	.460**	1	.410**	.364**	.261**	.502**	.544**	.433**	.253**	.563**
X ₄	.242**	.376**	.410**	1	.347**	.301**	.463**	.503**	.474**	.215**	.537**
X ₅	.319**	.388**	.364**	.347**	1	.232**	.495**	.560**	.409**	.250**	.557**
X ₆	.196**	.285**	.261**	.301**	.232**	1	.250**	.309**	.255**	.184**	.329**
Y ₁	.392**	.488**	.502**	.463**	.495**	.250**	1	.633**	.498**	.227**	.755**
Y ₂	.400**	.586**	.544**	.503**	.560**	.309**	.633**	1	.532**	.306**	.795**
Y ₃	.326**	.500**	.433**	.474**	.409**	.255**	.498**	.532**	1	.311**	.765**
Y ₄	.159**	.230**	.253**	.215**	.250**	.184**	.227**	.306**	.311**	1	.677**
Y _{total}	.413**	.584**	.563**	.537**	.557**	.329**	.755**	.795**	.765**	.677**	1

**p <.01

3. การจัดการความรู้ ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (X₅) ด้านสร้างความรู้(X₂) ด้านการวิเคราะห์และ การทำเหมืองข้อมูลความรู้(X₆) และ ด้านการจัดเก็บความรู้(X₃) สามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐาน การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

การจัดการความรู้	Reg.Coeff		t-Value	Sig.
	B	Beta		
1.ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (X ₅)	.231	.266	6.564**	.000
2.ด้านสร้างความรู้(X ₂)	.260	.250	5.735**	.000
3.ด้านการวิเคราะห์และการทำเหมืองข้อมูลความรู้(X ₄)	.196	.227	5.533**	.000
4.ด้านการจัดเก็บความรู้(X ₃)	.195	.215	4.958**	.000
5.ด้านแสวงหาความรู้(X ₁)	.084	.074	1.819	.070
6.ด้านการประยุกต์ใช้และการทำให้ข้อมูลถูกต้องเที่ยงตรง (X ₆)	.029	.057	1.487	.138
Constant (β_0) = .021, R = .766 ^a , R Square = .586, Adjusted R Square = .579, F = 78.117**				

*p<.05,**p<.01

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.21 + .231X_5 + .260X_2 + .196X_4 + .195X_3$$

$$\hat{Z} = .266Z_5 + .250Z_2 + .227Z_4 + .215Z_3$$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลของการศึกษาระดับการจัดการความรู้ พบว่า ระดับการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับสูงมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ การประยุกต์ใช้และการทำให้ข้อมูลถูกต้องเที่ยงตรง รองลงมาเป็น ด้านการแสวงหาความรู้, ด้านการสร้างความรู้, ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้, ด้านการวิเคราะห์และการทำเหมืองข้อมูลความรู้ และด้านการจัดเก็บความรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูทุกท่าน ให้ความสำคัญต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษายังให้การสนับสนุนบุคลากรได้รับโอกาสในการ

พัฒนาตนเอง โดยการเข้าร่วมเรียนรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ การอบรม การประชุมสัมมนาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งมีการส่งเสริมให้คณะครูได้แสวงหาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ บุคคลอื่น ๆ ทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้อง (Panich, V., 2004) ที่กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นทักษะ (Skill) ไม่ใช่ความรู้เชิงทฤษฎี หรือกล่าวให้ชัดเจนขึ้น การจัดการความรู้มีส่วนที่เป็นทักษะสืบส่วน และส่วนที่เป็นทฤษฎีเพียงส่วนเดียว ต้องลงมือทำจึงจะเป็นและเกิดความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งจากผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การจัดการความรู้ในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 5 มีการดำเนินงานที่ค่อนข้างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการประยุกต์ใช้และการทำให้ข้อมูลถูกต้องเที่ยงตรงและด้านการแสวงหาความรู้ ซึ่งผลของการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัย ของ (Phukrongta, K., 2010) โดยผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปรากฏการณ์ปัจจุบันของการจัดการความรู้ด้านการกำหนดเป้าหมายความรู้ มีแนวทางการดำเนินการอย่างชัดเจนโดยยึดตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและมีตัวชี้วัดจัดโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา ในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ด้านการสร้างและค้นหาความรู้ให้ความรู้กับครู โดยส่งครูเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนา เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ นำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาแจ้ง ในที่ประชุม การประชาสัมพันธ์จัดทำป้ายนิเทศ ด้านการยกระดับความรู้ พัฒนาต่อยอดความรู้ในรายวิชาของตนเอง ทำการวิจัยในชั้นเรียน เขียนรายงานวิชาการ และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ (Ngamngam, S., 2015) ที่ได้ศึกษา การจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ขั้นตอน คือ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการเรียนรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ และด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Insom, B., 2010) พบว่า องค์ประกอบการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถจำแนกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดความรู้ ด้านการแสวงหาและสร้างความรู้ ด้านการจัดเก็บและสืบค้นความรู้ ด้านการแลกเปลี่ยนเผยแพร่และกระจายความรู้ ด้านการเข้าถึงยึดกุมสร้างชุมชนความรู้และพัฒนายกระดับและด้านการประยุกต์และนำความรู้ไปใช้ โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมการและการกำหนดความรู้ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดเก็บและสืบค้นความรู้ สอดคล้องกับ (Tolarp, C., 2009) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและ แนวทางแก้ไขในการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานในการจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรีแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการจัดการความรู้เช่น มีการกำหนดเป้าหมายความต้องการในการจัดการความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ 2) ด้านภาวะผู้นำใน

การจัดการความรู้ เช่น การใช้กระบวนการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ทุกคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น 3) ด้านวัฒนธรรมการจัดการความรู้เช่น กำหนดเป้าหมายเพื่อใช้วิสัยทัศน์เป็นตัวกำหนดกระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านเทคโนโลยีการจัดการความรู้เช่น จัดอบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรทุกระดับในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ 5) ด้านมาตรการการจัดการความรู้ เช่น กำหนดนโยบายในแผนพัฒนามีการกำหนดและพัฒนาตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาในมิติ ต่าง ๆ นอกจากนี้ ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า การจัดการความรู้ด้านการถ่ายโอนความรู้ที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 5 ได้ให้ความสำคัญกับการต่อยอดความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจน การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีกานำความรู้ที่มีแต่ละบุคคลถ่ายทอดหรือเผยแพร่แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอ็บสไต (Epstein, 2000) ที่ศึกษาวิจัยการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ในองค์กรโดยพบว่า การแบ่งปันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ที่ซ่อนเร้นในตัวบุคคล การสื่อสารแบบพบปะสนทนาโดยตรงจะให้ผลดีกว่าจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ความสัมพันธ์ใกล้ชิดจะมีบทบาทสำคัญมากต่อการแพร่กระจายความรู้ การเป็นเพื่อนจะทำให้การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ได้มากกว่าการขาดความสำคัญเป็นเพื่อนบุคคลที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยจะสื่อสารความรู้ได้ดีกว่า

ส่วนประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับสูงมาก 3 ด้าน และอยู่ในระดับสูง 1 ด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมาเป็น ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง, ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน, และด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ตามลำดับจากผลการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหาร สถานศึกษา และคณะครูทุกท่าน เห็นความสำคัญในการสร้างความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนจะพิจารณาในด้านวิชาการหรือการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสิ้น โดยเฉพาะการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาและ คณะครูให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมีทัศนคติทางด้านบวก มีคุณธรรมและจริยธรรม ในการดำรงชีวิต รวมทั้งสถานศึกษามีการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Khamwiset, W. and Dararuang, K., 2018) ได้ศึกษาการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน

ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสำนักงานศึกษาธิการภาค 2 กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสำนักงานศึกษาธิการภาค 2 กระทรวงศึกษาธิการอยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านมาตรการส่งเสริม ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Nilphat, P., 2015) ได้ศึกษา สมรรถนะการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ประสิทธิภาพสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยด้านการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็น ด้านบรรยากาศสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน และด้านการติดตาม กำกับ กระบวนการเรียนการสอนตามลำดับ และสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ (Tuchinda, O., 2015) พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาพลศึกษา ตามลำดับ นอกจากนี้ผลของการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก กับ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐาน และเป็น ที่ ประจักษ์ต่อสังคมทั่วไป สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้อง กับ วูด แลพ โอลิค (Wood and Orlik, 1994) ได้ศึกษา องค์ประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และสรุปไว้ ว่า เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่สามารถกำหนดองค์ประกอบที่ ชัดเจน แต่มีเกณฑ์ประเมินความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่างกว้าง ๆ โดยพิจารณาจากด้านต่างๆ ดังนี้ 1) คุณภาพของโรงเรียนในทุกด้าน 2) คุณภาพของโรงเรียนที่ปรากฏต่อนักเรียนทุกคน ทุกกลุ่ม 3) การเรียน การสอนของครูมีคุณภาพดีกว่าที่อื่น 4)โรงเรียนมีการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนและยัง สอดคล้องกับ (Kanya, T. and Suriyachaiwattana, P., 2015) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมากทั้ง โดยรวมและรายด้าน โดยด้านคุณภาพผู้เรียนด้านเป็นคนมีความสุข มีระดับของการปฏิบัติตามที่ดีที่สุดอยู่ ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านคุณภาพผู้เรียนด้านเป็นคนมีความสุข ด้านคุณภาพผู้เรียนด้าน เป็นคนดี และด้านคุณภาพผู้เรียนด้านมีปัญหา

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปาน กลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลของการวิจัยยังพบว่า การจัดการความรู้ด้านการสร้าง

ความรู้มีความสัมพันธ์ กับประสิทธิผลในภาพรวมสูงกว่าทุกด้าน และรองลงมาคือ การจัดการความรู้ ด้านการจัดเก็บความรู้กับประสิทธิผล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้ กับประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อาจเนื่องจากว่า กระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรฐานการศึกษาโดยยึดแนวคิดด้านการจัดการความรู้ มาเป็นแนวทางในการยกระดับการศึกษา เช่น การกำหนดเกณฑ์การทำวิทยะฐานะที่ระบุให้ครูมีการพัฒนาตนเองในด้านการสร้างความรู้ โดยมีการเข้ารับการอบรมความรู้ ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชั่วโมงการสอนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(Professional Learning Community: PLC) ซึ่งเป็นกระบวนการบนหลักแนวคิดการจัดการความรู้ โดยในการดำเนินการของสถานศึกษานั้น ได้จัดชั่วโมง PLC ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการสอนในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนสอนให้ดียิ่งขึ้น หลังจากที่ได้อองค์ความรู้ของกลุ่มสาระแล้วสามารถนำความรู้ไปบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้ ซึ่งเป็นการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงาน และโรงเรียนยังได้ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อศึกษาการทดลองวิจัย เพื่อแก้ปัญหาหรือหาแนวทางแก้ไขในการจัดการเรียนการสอน และสร้างสรรค์ความรู้ใหม่มาปรับใช้ในการจัดการเรียนสอนให้ดียิ่งขึ้นไป และยังสามารถสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอกโรงเรียนโดยจัดอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการสร้างองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษากระบวนการเหล่านี้เป็นการส่งเสริมแนวทางการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับ (Hor-ra-ead, S., 2014) ที่ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการความรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกระบวนการจัดการความรู้ด้านการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ กับประสิทธิผลในระดับมาก ส่วนการจัดการความรู้ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และด้านการเข้าถึงความรู้ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล ในระดับปานกลาง นอกจากนี้การจัดการความรู้ ด้านการบ่งชี้ความรู้และการสร้างและแสวงหาความรู้ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Suwarak, S., 2011) ที่ศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Polchantuk, A., 2013) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศและการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ กับประสิทธิผลด้านการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Phakdi, A., 2016) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ตามแนวคิดของโนนาเกและทาเกอูชิ กับประสิทธิผลของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 2 ผลการวิจัยพบว่าการจัดการความรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .154 - .906 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียน กระบวนการทำให้เป็นภายนอก กับการจัดการความรู้ และการผสมผสานความรู้กับการจัดการความรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .906, .888, .877$ ตามลำดับ) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ การผสมผสานความรู้ กับความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน กระบวนการทางสังคมประกิต กับ ประสิทธิผลของโรงเรียน และความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กับความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .154, .155, .157$ ตามลำดับ)

3. ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า การจัดการความรู้ ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ ด้านสร้างความรู้ ด้านการวิเคราะห์และการทำเหมืองข้อมูลความรู้ และด้านการจัดเก็บความรู้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ตระหนักถึงการส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการจัดการความรู้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสถานศึกษา รวมถึงการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ในการกำกับดูแลและร่วมกันบริหารงานสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนในบริบทโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 เมื่อได้รับนโยบาย ในด้านการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำเร็จอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยมีการนำกระบวนการจัดการความรู้มาใช้ในการดำเนินงาน เช่น ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในลักษณะของโครงการเสริมสร้างความรู้ก่อนเปิดภาคการศึกษาเพื่อให้ครูมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน

ด้านต่างๆ การจัดบอร์ดนิทรรศการความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การประกันคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น นอกจากนี้ ในด้านสร้างความรู้ กระทรวงศึกษาได้กำหนดให้ครูมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนยังเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินวิทยฐานะ อีกทั้งสถานศึกษายังได้รับการนิเทศก์จากหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีศึกษานิเทศก์มานิเทศก์การสอน และมีการให้ความรู้ตลอดจนเทคนิคในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น ทั้งนี้ ในส่วนของตัวแปรการจัดการความรู้ ด้านการประยุกต์ใช้และทำข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง และด้านการแสวงหาความรู้ ที่ไม่เข้าสมการพยากรณ์ อาจเกิดจากพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่ยังไม่มีการนำความรู้ที่ได้จากกระบวนการจัดการความรู้ไปประยุกต์ใช้การปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ได้เท่าที่ควร จึงทำให้ไม่สามารถระบอบค้ำความรู้ที่เกิดขึ้นจากความรู้ใหม่ไปสู่การระบอบค้ำความรู้ใหม่ได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ด้านการแสวงหาความรู้ อาจเกิดจากเมื่อครูได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ จากการอบรมแต่ภายหลังการอบรมอาจจะยังไม่สามารถ นำองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับไปสู่การดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น และจากข้อค้นพบของผลของการวิจัยครั้งนี้ ได้แสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งจะสามารถช่วยยกระดับทั้งทางด้านวิชาการ ทักษะคิดของผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นคนดี คนเก่ง และเรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างปกติสุข ซึ่งผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับ (Hor-ra-ead, S., 2014) ที่ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 สามารถพยากรณ์ โดยภาพรวมได้ร้อยละ 99.14 นอกจากนี้ยังพบว่า การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและการแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลผลและกรันกรองความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การเข้าถึงความรู้และการเรียนรู้ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Suwarak, S., 2011) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตภาคกลาง พบว่า การจัดการความรู้ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการเรียนรู้ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ร้อยละ 53 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Polchantuk, A., 2013) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล ด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผลการศึกษาพบว่าการจัดการความรู้ทำนายนายการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Pongsrithat, J., 2010) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรและการจัดการความรู้ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ที่มีต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ได้แก่ การระดม การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบการประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ กับตัวแปรเกณฑ์ คือ ประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้งประสิทธิผลโดยรวมและด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ ประสิทธิผลด้านการสอน ประสิทธิผลด้านการวิจัย ประสิทธิผล ด้านการบริการวิชาการ และประสิทธิผลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมีการสร้างและแสวงหาความรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนการระดมความรู้ การประยุกต์ใช้ความรู้ การเข้าถึงความรู้ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ และการจัดการความรู้ให้เป็นระบบอยู่ในระดับปานกลาง ประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กระทรวงศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนางาน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคนเกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มีความเอื้ออาทรระหว่างกันในที่ทำงาน จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในองค์กร

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรเป็นหน่วยงานในการสนับสนุนการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการความรู้ของสถานศึกษา โดยมีการกำหนด นโยบาย แนวทาง หรือวิธีการ ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ของสถานศึกษา และความรู้ระหว่างสถานศึกษาอย่างเป็นระบบซึ่งอาจดำเนินงานในลักษณะของการจัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรขับเคลื่อนกระบวนการจัดการความรู้ทั้งด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ ด้านสร้างความรู้ ด้านการวิเคราะห์และการทำเหมืองข้อมูลความรู้และด้านการจัดเก็บความรู้ โดยอาจกำหนดเป็นนโยบาย และบรรจุเป็นโครงการในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการความรู้สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ในสถานศึกษา เนื่องจาก การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาผลักดันให้สถานศึกษามีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของครูอย่างจริงจัง และต่อเนื่องโดยอาจกำหนดเป็นนโยบาย การวางแผนการดำเนินงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 เผยแพร่ออกไปและเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้ที่สนใจทั่วไป จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยปัญหาหรืออุปสรรค ตลอดจนปัจจัยเชิงสาเหตุในการดำเนินการจัดการความรู้ของสถานศึกษาเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบที่เหมาะสมในการนำการจัดการความรู้ไปใช้ในการสร้างเสริมคุณภาพการบริหารจัดการในสถานศึกษา

ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการความรู้ระหว่างสถานศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างกัน เพื่อค้นหาปัญหาอุปสรรค หรือปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษา

References

- Chitlang, C. (2006). The role of administrators in the era of education reform. *Journal of teacher professional development* 107(3): 18 – 21.
- Debbie Epstein. (2000). *Sexualities and Education: Catch 28*. London: CA and New Delhi.
- Hor-ra-ead, S. (2014). Knowledge management processes that affect the effectiveness of the school's educational institutions, expanding educational opportunities Under the Office of Suphanburi Primary Education Area 2. *Kasalongkham research journal* 8, 2 (Jul.-Dec. 2014) 101-111.
- Hoy, W.K. & Miskel, C.G. (2001). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. (6nded). New York: McGraw-Hill.
- Insom, B. (2010). *Study the art teaching style by using local wisdom in painting Phawet with the participation of the school and community*. Bangkok: The Thailand Research Fund.

- Kanya, T. and Suriyachaiwattana, P. (2015). Academic administration and effectiveness of affiliated schools Suphanburi Educational Service Area District Office 3. *Journal of Humanities and Social Sciences Valaya Alongkorn vol. 10 no. 2 (2015)*.
- Khamwiset, W. and Dararuang, K. (2018). Effective management of schools in Under the Primary Education Service Area Office. *Suan Dusit Graduate School Academic Journal. 14(1): 221-231*.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610*.
- Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum 2008*. Bangkok: Teachers Council of Ladprao.
- Ngamngam, S. (2015). *Knowledge Management in Mae La Noi Educational Quality Development Network Center Mae Hong Son Province*. Chiang Mai: Graduate School Chiang Mai University.
- Nilphat, P. (2015). *Teachers' competency in curriculum management and learning management affecting school effectiveness. Under the Samut Songkhram Primary Education Service Area Office*. Master's Thesis Nakhon Pathom: Nakhon Pathom Rajabhat University.
- Noknoi, J. (2009). *Diversity Management in Organizations: A Human Resources Model for Equity People with diverse gender identity*. Master's Thesis. Bangkok: National Institute of Development Administration.
- Office of the Basic Education Commission. (2015). *Annual report 2015 Office of the Basic Education Commission*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- Office of the National Education Commission. (2001). *Manual for internal assessment of educational institutions according to educational standards. internal assessment system design*. Bangkok: Office of the National Education Commission.
- Panich, V. (2004). *CD with subtitles Knowledge management to enhance the quality of higher education*. Bangkok: Institute for the Promotion of Knowledge Management for Society.
- Phakdi, A. (2016). The Relationship between Nonaka and Takeuchi's conceptual knowledge management and the effectiveness of the Border Patrol Police

School under the Border Patrol Police Region 2. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University Vol. 13 No. 61 (2016).*

Phukrongta, K. (2010). *Knowledge Management in Huai Mek Witthaya School under Kalasin Educational Service Area Office 3: Case Study.* Khon Kaen: Khon Kaen University.

Polchantuk, A. (2013). *Knowledge Management that Affects Education Effectiveness of the Royal Thai Air Force Education Department.* Master's Thesis Rajamangala University of Technology Thanyaburi.

Pongsrithat, J. (2010). *Organizational Culture and Knowledge Management Factors Influencing Effectiveness of Rajamangala University of Technology.* Bangkok: Ramkhamhaeng University.

Senge, P.M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the learning Organization.* London. Century Business.

Suwarak, S. (2011). *Knowledge management that affects the performance of personnel in the Office of Academic Promotion and Registration, Rajamangala University of Technology in the central region.* Master's Thesis Rajamangala University of Technology Thanyaburi.

Tolarp, C. (2009). *study of operating conditions Problems and solutions in the knowledge management of Educational institutions under the municipality in Suphan Buri Province.* Master's Thesis: Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

Tuchinda, O. (2015). The effectiveness of the administration of Wat Pathumwanaram School by using the Orphan Model. *Silpakorn Educational Research Journal, Vol 7, No 1: January-June 2015.*

Woods, D., & Orlik, S. (1994). *School Review and Inspection.* London: Biddles Ltd. Guildford and King's Lynn.